

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลดังนี้

1. ความมุ่งหมายในการวิจัย
2. สมมติฐานในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามภาระทางครอบครัว และการใช้เวลาวางนอกเวลาราชการ กลุ่มผู้ปกครอง จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และภาวะหนี้สิน และกลุ่มนักเรียนจำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเดินทางไป-กลับ และระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 ทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามภาระทางครอบครัว และการใช้เวลาวางนอกเวลาราชการของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
2. ปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ภาวะหนี้สินของผู้ปกครอง

3. ปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระยะทางไป-กลับ การเดินทางจากบ้านสู่โรงเรียนของนักเรียน

4. ปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครองและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 430 คน จากประชากรทั้งหมด 21,543 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนจำนวน 150 คน ผู้ปกครองจำนวน 140 คนและนักเรียน จำนวน 140 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ

(check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 430 ฉบับให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ผู้ปกครองและนักเรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2553 และได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับจำนวน 430 ฉบับ คืนภายใน 1 เดือน คิดเป็นร้อยละ 100

4. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปโดยหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย(mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แล้วใช้สถิติทดสอบที (t - test) สถิติทดสอบเอฟ (f - test) จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) และวิธีการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 430 คน กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 60.70 อายุสูงกว่า 40 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 58.00 การศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 64.00 ภาระทางครอบครัวมีรายได้มากกว่ารายจ่ายคิดเป็นร้อยละ 42.00 การใช้เวลารว่างนอกเวลาราชการทำการปลูกผัก/ทำสวน/เลี้ยงสัตว์คิดเป็นร้อยละ 43.30 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 69.30 มีอายุสูง 40 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 44.30 การศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 50.30 อาชีพรับจ้างคิดเป็นร้อยละ 42.10 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 2,000-5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 49.30 มีภาระหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบมากกว่า 100,000 บาทและไม่มีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 22.90 นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 72.10 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ย 2.6-3.5 คิดเป็นร้อยละ 63.30 การเดินทางไป-กลับใช้บริการรถเหมารับ-ส่งคิดเป็นร้อยละ 53.60 ระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน 3-5 กิโลเมตรคิดเป็นร้อยละ 32.90

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 ตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อสรุปได้ดังนี้

2.1 ปัญหาด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ค่าเฉลี่ยของปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ 1) ครูมีหน้าที่ต้องปฏิบัติในด้านการสอนและงานพิเศษในโรงเรียนมากทำให้ดูแลนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง 2) ครูขาดทักษะและความเข้าใจในวิธีการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลรวบรวมและ 3) ครูได้รับความร่วมมือน้อยจากผู้ปกครองและนักเรียนในการให้ข้อมูลตามลำดับ

2.2 ปัญหาด้านการคัดกรองนักเรียน ค่าเฉลี่ยของปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ 1) ครูมีระยะเวลาในการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนน้อยสำหรับการพิจารณาคัดแยกนักเรียน 2) ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน และ 3) เกณฑ์การพิจารณาการคัดกรองนักเรียนเพื่อคัดแยกเป็นกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงไม่ชัดเจนพอตามลำดับ

2.3 ปัญหาด้านการส่งเสริมนักเรียน ค่าเฉลี่ยของปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ 1) งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเด็กมีจำนวนจำกัด 2) นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเด็กและ 3) ครูขาดความร่วมมือในการใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กและโรงเรียนขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองในการหาแนวทางเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียนตามลำดับ

2.4 ปัญหาด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าเฉลี่ยของปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ 1) สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยเสี่ยงให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 2) ชุมชนขาดความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคารหนี่เรียนของนักเรียนและ 3) โรงเรียนไม่มีครูจิตวิทยาที่เข้าใจสาเหตุการเกิดปัญหาของนักเรียนและนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือการป้องกันและแก้ไขปัญหาดตามลำดับ

2.5 ปัญหาด้านการส่งต่อ ค่าเฉลี่ยของปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ 1) ผู้ปกครองไม่สนใจปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาที่ตนเองไม่สามารถแก้ไขได้ 2) ครูใช้วิธีการแก้ไขปัญหารูปแบบเดิมๆที่เคยปฏิบัติมาโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามความเหมาะสมเป็นรายบุคคลและ 3) ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เชี่ยวชาญตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 ตามกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม สรุปผลได้ดังนี้

3.1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามภาระทางครอบครัวโดยและการใช้เวลาว่างนอกเวลาราชการตามองค์ประกอบ 5 ด้าน โดยนำเสนอ ดังนี้

3.1.1 จำแนกตามภาระทางครอบครัว มี 3 กลุ่มคือ รายได้มากกว่ารายจ่าย รายได้เท่ากับรายจ่าย และรายได้น้อยกว่ารายจ่าย พบว่าปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.1.2 จำแนกตามการใช้เวลาว่างนอกเวลาราชการ มี 4 กลุ่มคือ ทำการสอนพิเศษเป็นพนักงานขายตรง ปลุกผัก/ทำสวนเลี้ยงสัตว์และอื่นๆ พบว่าปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการส่งเสริมนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3.2 กลุ่มผู้ปกครอง จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ย อาชีพ และภาระหนี้สินตามองค์ประกอบ 5 ด้าน โดยนำเสนอ ดังนี้

3.2.1 จำแนกตามระดับการศึกษามี 6 กลุ่มคือ ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี พบว่า ปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียนและการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 ส่วนด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการป้องกันและแก้ไขแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

3.2.2. จำแนกตามรายได้คือเดือนโดยเฉลี่ยมี 4 กลุ่มคือ ต่ำกว่า 2,000 บาท 2,000–5,000 บาท 5,001–10,000 บาท มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไปพบว่าปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพบูรีเขต 2 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2.3. จำแนกตามอาชีพ มี 5 กลุ่มคือ รับราชการ เกษตรกรรม ค้าขาย รับจ้าง และอื่นๆ พบว่าปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพบูรีเขต 2 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการส่งเสริมนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3.2.4. จำแนกตามภาวะหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ มี 5 กลุ่มคือ ไม่มีหนี้สิน มีหนี้สินน้อยกว่า 10,000 บาท มีหนี้สิน 10,000–50,000 บาท มีหนี้สิน 50,001–100,000 บาท มีหนี้สินมากกว่า 100,000 บาท พบว่าปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพบูรีเขต 2 ในภาพรวมและด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 กลุ่มนักเรียนจำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเดินทางไป-กลับและระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน ตามองค์ประกอบ 5 ด้าน โดยนำเสนอดังนี้

3.3.1 จำแนกตามเพศ มี 2 กลุ่มคือชายและหญิง พบว่าปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพบูรีเขต 2 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.3.2 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มี 4 กลุ่มคือต่ำกว่า 1.5, 1.5–2.5, 2.6–3.5, มากกว่า 3.5 พบว่าปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพบูรีเขต 2 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.3.3 จำแนกตามการเดินทางไป-กลับโรงเรียนมี 6 กลุ่มคือ รถเหมารับ-ส่ง รถมอเตอร์ส่วนตัว รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน เดินเท้า และอื่นๆ พบว่าปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพบูรีเขต 2 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการส่งต่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3.4 จำแนกตามระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน มี 5 กลุ่ม คือ น้อยกว่า 1 กิโลเมตร 1-2 กิโลเมตร 3-5 กิโลเมตร 5-10 กิโลเมตร และมากกว่า 10 กิโลเมตร พบว่า ปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการส่งต่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. การเปรียบเทียบปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน กลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มนักเรียนพบว่าในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการส่งเสริมนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่าในภาพรวมของทุกด้านมีปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามีค่าเฉลี่ยของปัญหาการใช้มากที่สุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 ให้ความสำคัญกับด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้อยหรือประสบปัญหาในการป้องกันและแก้ไขปัญหามากที่สุด สอดคล้องกับคำกล่าวของบัวเครือ โพธิ์ชัย (2548, หน้า 53- 54) กล่าวว่าปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายชื่อที่พบว่ามีปัญหาในการป้องกันและแก้ไขมากที่สุดคือสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยเสี่ยงให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ สอดคล้องกับคำกล่าวของเวห์เลจ (Wehlage, 2009, p.123) กล่าวว่า ปัจจัย 3 กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับการออกกลางคันได้แก่ปัจจัยด้านสังคมและภูมิหลังของครอบครัวเช่น ความยากจน ผู้ปกครองมีการศึกษาน้อย ขาดการสนับสนุนจากผู้ปกครองการย้ายถิ่นของครอบครัว การที่มีผู้ปกครองคนเดียว (single-parent) เป็นต้น ปัจจัยที่สองคือ ปัญหาส่วนตัวของนักเรียน เช่น ปัญหาทางสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ การติดยาเสพติด ปัญหาทางกฎหมาย การกระทบกระเทือนจากการหย่าร้างหรือเสียชีวิตของผู้ปกครอง การตั้งครรภ์ ความสามารถในการเรียนรู้ต่ำ เป็นต้น ปัจจัยที่สามคือปัจจัยทางด้านโรงเรียน ซึ่งเป็นสาเหตุของการออกกลางคันที่ใกล้ตัวและระบบการศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาก็ได้โดยตรง ปัจจัยทั้งสามนี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันแต่ละมีผลกระทบต่อนักเรียนและคนแตกต่างกันไป และสอดคล้องกับไลออนส์ (Lyon, 1993, p.195) กล่าวว่าครูใหญ่หรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับควบคุมพฤติกรรมและระเบียบวินัยของโรงเรียนมีความเห็นว่าเด็กที่รวมแก๊งวัยรุ่นส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวที่แตกแยกอยู่ในชุมชนที่ยากจน อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่เด็กที่มีผลการเรียนอ่อนกว่าปกติ สาเหตุที่นักเรียนประพฤติผิดระเบียบวินัย เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมครอบครัวของนักเรียน สภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 เพราะหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคมคือสถาบันครอบครัว ถ้าองค์ประกอบของครอบครัวอันได้แก่ระดับ

การศึกษาของผู้ปกครอง อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ก็จะส่งผลถึงการประกอบอาชีพ การมีรายได้ ภาวะหนี้สินและการเลี้ยงดู/อบรม/สั่งสอนให้บุตร ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบโดยตรงต่อพฤติกรรมและ การออกกลางคันของนักเรียนอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่มควรให้ความสำคัญและ ร่วมกันพัฒนาสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินการต้านป้องกันและแก้ไขปัญหาเพื่อ ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนอันจะนำไปสู่การลดอัตราการออกกลางคันของนักเรียนใน ลำดับต่อไป

2. การเปรียบเทียบปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนจำแนกตามภาระทางครอบครัวและการใช้เวลาว่าง นอกเวลาราชการ กลุ่มผู้ปกครองจำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ อาชีพและภาวะหนี้สิน และ กลุ่มนักเรียนจำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเดินทางไป-กลับ และระยะทางจากบ้าน ถึงโรงเรียน พบว่า

2.1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามภาระทางครอบครัว และการใช้ เวลาว่างนอกเวลาราชการพบว่า การเปรียบเทียบภาระทางครอบครัวไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ส่วนการใช้เวลาว่างนอกเวลาราชการในภาพรวมและรายด้านคือด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.001 ซึ่งสอดคล้องกับชาญชัย กาศักดิ์ (2547, บทคัดย่อ) กล่าวว่าปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอินทร์บุรี สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี ตามทฤษฎีของครูเห็นว่ามีปัญหาการดำเนินงานระดับปานกลาง เมื่อทำการ วิเคราะห์เปรียบเทียบโดยรวมและแยกรายด้าน ผลการเปรียบเทียบพบว่ามีปัญหาการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 เพราะ แสดงให้เห็นว่าภาระครอบครัวหรือการใช้เวลาว่างนอกเวลาราชการของผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอนมีความสำคัญต่อการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลอย่างยิ่งต่อ ปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียน ดังนั้นผู้บริหาร โรงเรียนควรเห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยส่งเสริมและสร้างความรู้ ความ เข้าใจให้กับครูผู้สอน ควรมีการนิเทศและติดตามผลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ควรสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และควรมี ส่วนร่วมในการดูแลและแก้ปัญหาที่นักเรียนตลอดทั้งครูผู้สอน ควรฝึกและอบรมให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และความรับผิดชอบทั้งด้านการเรียนและงานที่มอบหมายเพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนออก กลางคันต่อไป

2.2 กลุ่มผู้ปกครอง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ อาชีพและภาวะหนี้สิน พบว่าในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับชาญชัย กาศักดิ์ (2547, บทคัดย่อ) กล่าวว่าสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน อินทร์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เมื่อทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยรวมและ แยกรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.05 และเมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับเวห์เลจ (Wehlage, 2009, p.123) กล่าวว่าปัจจัยด้านสังคมและภูมิหลังของครอบครัว เช่น ความยากจน ผู้ปกครองมีการศึกษาน้อย ขาดการสนับสนุนจากผู้ปกครองการย้ายถิ่นของครอบครัว การที่มีผู้ปกครองคนเดียว (single-parent) การกระทบกระเทือนจากการหย่าร้างหรือเสียชีวิตของผู้ปกครอง การตั้งครุฑ ความสามารถในการเรียนรู้ต่ำเป็นสาเหตุของการออกกลางคันที่ใกล้ตัวและมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันแต่ละมีผลกระทบต่อนักเรียนและคนซึ่งระบบการศึกษาสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้โดยตรง แต่ไม่สอดคล้องกับสำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ(2552,หน้า56) กล่าวว่า อาชีพบิดามารดา รายได้ของครอบครัว ไม่ใช่สาเหตุในการออกกลางคันของนักเรียน ความแตกต่างของงานวิจัยนี้อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดของกลุ่มตัวอย่าง ช่วงเวลาในการดำเนินการวิจัยรวมทั้งกรอบแนวคิดของการวิจัย ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 เพราะแสดงให้เห็นว่าลักษณะพื้นฐานของผู้ปกครองซึ่งแม้ว่าจะอยู่ต่างพื้นที่กันทั้งภายในและภายนอกประเทศเป็นปัจจัยที่มีความหลากหลายที่ส่งผลต่อการเกิดปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนและส่งผลกระทบต่ออัตราการออกกลางคันของนักเรียนหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมมือกันส่งเสริมและพัฒนาหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคมอันได้แก่สถาบันครอบครัวให้มีมาตรฐานขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาคซึ่งจะส่งผลให้ปัญหาอัตราการออกกลางคันของนักเรียนลดลงได้เป็นลำดับต่อไป

2.3 กลุ่มนักเรียนจำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเดินทางไป-กลับ และระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน พบว่าในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่าด้านการส่งต่อจำแนกตามการเดินทางไป-กลับและระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ข้อนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมที่สำคัญโดยการวิเคราะห์จากตัวนักเรียนเช่นระยะทางการเดินทางที่ไกล การเดินทางที่ไม่สะดวกและขาดยานพาหนะที่เหมาะสมที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออกกลางคันของนักเรียนโดยตรง สอดคล้องกับสำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ(2552,หน้า56)กล่าวว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการออกกลางคันของนักเรียนมากที่สุดได้แก่การเบื่อหน่ายการเรียนและสภาพแวดล้อมทางบ้านคือนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางบ้านที่ไม่ดีมีโอกาสเสี่ยงต่อการออกกลางคันสูงเกือบ 7 เท่าครึ่งของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางบ้านที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 เพราะว่าการเดินทางจากบ้านสู่โรงเรียนและระยะทางไป-กลับมีความสัมพันธ์ต่อกันคือถ้าระยะทางจากบ้านสู่โรงเรียนมีระยะทางมากกว่าการเดินทางก็อาจมีพาหนะที่เหมาะสมจึงจะทำให้นักเรียนมีความขยันและสนใจเรียน อันจะส่งผลให้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนลดลง นอกจากนั้นยังส่งผลต่อการส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการดูแลนักเรียนอีกด้วย เช่น การขาดการประสานงานที่ีระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งผลให้ปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่อง

3. การเปรียบเทียบปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน กลุ่มผู้ปกครอง และกลุ่มนักเรียน พบว่าในภาพรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติ ส่วนด้านการส่งเสริมนักเรียนแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน กลุ่มผู้ปกครอง และกลุ่มนักเรียน มีปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนในระดับเดียวกัน แต่สาเหตุของปัญหาแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน สอดคล้องกับรายงานการวิเคราะห์การจัดการศึกษาของหน่วยงานการศึกษา เทศบาลเมืองการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม (2545, หน้า 8-9) พบว่า การที่นักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตจังหวัดสมุทรสงครามขาดเรียนจนถึงต้องออกกลางคันมาจากสาเหตุใหญ่ๆ 3 ประการ คือ 1) โรงเรียนและครู คือครูไม่ได้พยายามค้นหาสาเหตุการขาดเรียนของเด็กและขาดการติดตาม คุรขาดความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ครูมีเทคนิคการสอนที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น 2) ตัวนักเรียนคือขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนและเงินค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียน เรียนไม่ทันเพื่อน ขาดอาหารกลางวัน หยุดเรียนเพื่อช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ 3) องค์กรประกอบทางบ้าน คือ ครอบครัวมีรายได้ค่อนข้างต่ำและไม่แน่นอน ครอบครัวแตกแยก ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ขาดการดูแลเอาใจใส่เรื่องการเรียนและการขาดเรียนของเด็ก ในขณะที่ผลการศึกษาของกรมสามัญศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อปี 2547 พบว่าส่วนใหญ่ของนักเรียนที่ออกกลางคันเป็นนักเรียนที่ตกชั้นมาก่อน และเหตุผลที่ออกกลางคันที่ระบุสาเหตุได้ เรียงลำดับดังนี้ ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน การตัดสินใจของเด็กเอง มีปัญหาด้านการเงิน ขาดการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ปัญหาสุขภาพของนักเรียนเสียชีวิต ส่วนที่เหลือไม่สามารถระบุสาเหตุได้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 เพราะแสดงให้เห็นว่าความแตกต่างของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเป็นปัจจัยที่ทำให้ปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนเพิ่มขึ้น ดังนั้นโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรฝึกและอบรมครูผู้สอนและนักเรียนให้มีความรับผิดชอบทั้งการเรียนสอนและงานที่มอบหมาย ควรมีการนิเทศและติดตามผลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและผู้บริหารโรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการดูแลและแก้ปัญหานักเรียน ดังนั้นภาพความสำเร็จที่เกิดจากการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียน ผู้ปกครอง ในการส่งเสริมพัฒนาการต่าง ๆ ของนักเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ ซึ่งจะสามารถส่งผลให้การออกกลางคันของนักเรียนลดลง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการลดปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการศึกษาวิจัย พบว่าปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับปานกลางโดยองค์ประกอบรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาสูงได้แก่ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา ด้านการส่งเสริมนักเรียน ทำให้เห็นว่าการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแต่ละด้านที่มีปัญหา อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่อันได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครองและตัวนักเรียนที่ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างถูกต้อง จึงส่งผลให้ปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่ประสบความสำเร็จ ส่วนด้านอื่นๆที่เหลือ เช่น ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนควรตระหนักและเห็นความสำคัญให้มากขึ้น เพื่อให้ลดปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและส่งผลต่ออัตราการออกกลางคันของนักเรียนในโรงเรียนลดลงต่อไป

1.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆที่ส่งผลให้เกิดความร่วมมือ การประสานงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆที่ส่งผลให้เกิดความร่วมมือ การประสานงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยศึกษาให้ครอบคลุมทั้งระบบอย่างละเอียดเพื่อให้การออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นลดลง

2.2 ควรทำหาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 และเขต 2 เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น